

„Európa pre Krista!“

Möllwaldplatz 5
A-1040 Wien
Tel: +43/1/2749898
office@europe4christ.net

Milí priatelia!

Predmetom tohto listu pre Európu je stará otázka, ktorá sa stala nedávno znovu aktuálnou. Potrebuje ľudské spolunažívanie náboženstvo? Potrebuje sa účinná etika zakotviť v zodpovednosti pred Bohom? Jeden z otcov "Frankfurtskej školy" Max Horkheimer sa v minulom storočí spýtal sám seba, "Prečo by som mal byť dobrý, ak Boh nie je?" A sto rokov predtým, Dostojevskij svoju odpoveď ešte viac zaostril, "ak nie je Boh, potom všetko je dovolené."

V niekoľkých európskych krajinách by sa reklamná kampaň "Life without God" (Život bez Boha) mohla stať dôvodom na zmätok. Nemecký mesačník "Cicero" sa istý čas venoval tejto diskusii a politológ a publicista Andreas Püttmann sa v nej prihlásil o slovo, aby ju objasnil. V tomto texte, v tejto skrátenej verzii nájdete zaujímavé detaily a argumenty ohľadom prebiehajúcej a zároveň dôležitej témy.

Európa potrebuje "Život s Bohom" pre našich občanov, aby neriskovala svoju budúcnosť a potrebuje našu modlitbu a záväzok prekonať rozšírenú ľahostajnosť.

Váš tím Európy pre Krista!

- * - *

Humánna spoločnosť bez Boha?

Empirické nálezy pohľadu na spoločnosť u ateistov a kresťanov

Andreas Püttmann

"Človek nemusí veriť v Boha, aby bol etickou osobou", napísal Jon Worth v interview pre nemecký magazín *Cicero*. Kto by s ním nesúhlasil? No predsaden tento muž by nemusel agitovať proti viere na reklamnej ploche londýnskych autobusov. Pretože to, čo je nepopierateľné pre jednotlivca, môže byť nesprávne, ak je to pripisované celej spoločnosti a môže priniesť zmätok. Joschka Fischer vo svojej knihe "Ľavica po socializme" už v roku 1992, netušene ako obhajca viery, prišiel k starému známemu pohľadu; "Etika, ktorá sa nezakladá na hlbšej, normatívnej sile záväzného náboženstva (...), ťažko obstojí v spoločnosti a natrvalo. Zodpovedná etika bez náboženského základu (...) jednoducho nefunguje". V marci 2005 nemecký ľavicový politik Gregor Gysi bol na Luteránskej akadémii v Tutzingu ešte konkrétnejší; "Dokonca aj ako neveriaci sa bojím spoločnosti bez Boha". Nemecký inštitút pre prieskum verejnej mienky v Allensbachu zistil, že tri štvrtiny nemeckých vedúcich pracovníkov v ekonomike, politike a administratíve súhlasia s týmto názorom; "Keď sa náboženské väzby v spoločnosti oslabia, dôležité hodnoty a štandardy sa taktiež stratia" a iba 22 percent opýtaných tomuto neverí.

V skutočnosti náboženské presvedčenia a ich praktizovanie nie sú izolovanou časťou života, ale majú dopad – vedomý či nevedomý – na osobnú existenciu vo všetkých dimenziách: ako člena rodiny, priateľa alebo partnera, otca či matky, ako zamestnanca, člena klubu a suseda, ako predmetu ekonómie a ako občana. Náboženské presvedčenia vplývajú na naše myšlienky, pocity a činnosti, zvyky a mravy, uvedomenie alebo neuvedomenie si hodnôt, spotrebné a volebné rozhodnutia. (...)

Závery z pohľadov na svet a morálky ateizmu

Empirický sociálny výskum o duchovnom profile občanov bez konfesie a vyslovene ateistických občanov nebol veľmi lichotivý. Ateisti sú v priemere materialistickejší, egoistickejší a viac pôžitkárski. Reprezentatívny prieskum sa v Allensbachovej mediálnej analýze 2005 pýtal 14 až 29-ročných Nemcov "Čo je dôležité v živote". Mladí ľudia, ktorí sa označili za religióznych, menovali oveľa častejšie nasledovné religiózne hodnoty; "dobré, všestranné vzdelanie" (72:55 percent), "vždy sa učiť niečo nové" (69:54), "sociálna spravodlivosť" (69:52), "pomoc ostatným v núdzi" (69:46), "mať deti" (69:42), "zodpovednosť za druhých" (43:26), "vysporiadať sa s otázkou zmyslu života" (45:19), "skúsenosť v prírode" (38:22) a "aktívna participácia v politike" (14:7). Nenáboženská skupina vysoko viedla pri dvoch možných odpovediach, "vysoký príjem" (49:37) a "mať zábavu a užívať si život" (76:67).

(...)

V USA, členovia cirkví a synagóg sa vyjadrili oveľa častejšie ako nečlenovia (80:55 percent), že darovali peniaze na charitatívne účely a že sa podieľali na dobrovoľníctve (51:33). Z opýtaných ľudí, ktorí povedali, že majú hlbokú vieru, bolo až 89 percent toho názoru, že je veľmi dôležité podporovať ľudí v núdzi, zatiaľ čo u neveriacich to bolo len 52 percent.

(...)

Už pri základnom rozpoznaní etických štandardov tu existuje trhlina. Podľa Allensbachovho prieskumu z mája 2005, 50 percent pravidelných návštevníkov chrámu v porovnaní s iba 32 percentami ľudí bez vyznania uznávajú "jasné štandardy toho, čo je dobré a čo je zlé". Platia pre každú ľudskú bytosť bez ohľadu na okolnosti" v protiklade s pohľadom; "Nemôžu existovať absolútne štandardy pre to, čo je dobré a čo zlé. Toto je vždy závislé na okolnostiach". Zatiaľ čo 49 percent populácie bez vyznania podporilo tento názor, iba 18 percent pravidelných návštevníkov katolíckeho kostola a 29 percent pravidelných návštevníkov luteránskeho kostola.

(...)

"Čo zakusujeme ako zlo, je výsledkom nespravodlivých systémov, v ktorých žijeme", to si myslí 44 percent ateistov, ale len 12 percent veriacich. "Takzvané zlo sú v skutočnosti agresie, ktoré potrebujeme, aby sme v živote obstáli," v to verí každý tretí ateista, ale iba každý piaty veriaci. Takýmito formami duchovných a psychologických hľadísk je dláždená cesta, v mrzutosti jedného voči druhému, voči politikom a "systému" alebo spoločnosti.

(...)

Menej frustrácie, drôg, rozvodov a samovrážd, lepší sex

Nie je to primárne makroštruktúra spoločnosti, ale mikroštruktúra osobných životných podmienok v rodine, škole a práci, ktoré robia z mladých ľudí politických radikálov. Kresťanská viera je potom skutočne zdrojom zvládnutia osobného prežitia a skrze neho prvkom politického uspokojenia. Kresťanská viera ponúka nádej, útechu a zmysel života a pritom jej hlboko zakorenená tradícia prispieva k spoločenskej orientácii. Kresťanské rodiny ukazujú väčšiu emocionálnu stabilitu a kultúru, toto dosvedčil *Allensbachov* "Barometer pokolenia 2006", v životoch mladých ľudí je menej zlomenín, čo sa týka socializácie, ich prispôbivosť k normám je väčšia, dôvera v ich osobnú budúcnosť je badateľnejšia, ich postoj k povolaniu a opis ich vlastného zdravia sú pozitívnejšie a nešťastná láska "sa nestáva tak často, čo znamená, že vzťahy berú vážnejšie a pravdepodobne sú v nich vernejší". Skráteno, "Postoj k životu má sklon byť pozitívnejším" (mladý výskumník Gerhardt Schmidtchen). V západnom – rovnako ako vo východnom Nemecku podľa *Allensbacha*, veriaci sa vo svojom životnom štýle cítia byť slobodnejšími ako ľudia bez vyznania, napriek údajne dusivým príkazom a pravidlám.

Mesačník "Psychology Today" (Psychológia dnes – pozn. redaktora) už pred desiatimi rokmi uviedol, že viera v dobrotivého Boha ide ruka v ruke s vyšším stupňom duševného zdravia, uľahčuje vysporiadanie sa so stresom, smútkom, stratou, životnou krízou a urýchľuje zotavovacie (uzdravovacie) procesy. "Veriaci konzumujú oveľa menej drôg

a alkoholu oproti neveriacim, páchajú menej samovrážd, majú nižšie percento rozvedených a, možno prekvapujúce, majú lepší sex". Napríklad rozvodovosť praktizujúcich veriacich v USA je len 18 percent v porovnaní s 34-imi percentami u ľudí vzdialených od cirkvi. (...) Ako mohol Jon Worth dostať myšlienku spojiť jeho výzvu "Prestaňte sa znepokojsovať a užívajte si život" s odvrátením sa od Boha, navzdory všetkým týmto správam, môže byť vysvetlené tým, že túto tému dostatočne dobre nepreskúmal, a tiež si zamenil kliše o viere s realitou.

Plná verzia tohto textu a rozhovoru s Jonom Worthom: ["Man muss nicht an Gott glauben, um ein ethischer Mensch zu sein"](http://www.cicero.de/97.php?item=3376) (Človek nemusí veriť v Boha, aby bol etickým človekom) nájdete na www.cicero.de/97.php?item=3376 (iba v nemčine)